

kartah obvezno napisali nadmorsko višino začetka poti (sicer pa to ponekod že velja).

Komisija za pota pri PZS tudi predlaga, da bi novo planinsko pot lahko odpirali samo v predelih, ki so bili dotlej zaradi različnih vzrokov neobiskani, in v predelih, ki so zanimivi za širši krog obiskovalcev, pa tam še ni primerno označenih poti.

Za to bi moral veljati poseben postopek. Najprej bi moral posameznik, skupina, društvo ali kdo drug predlagati, naj bi na določenem območju z določenim namenom odprli novo planinsko pot. Seveda bi bilo treba ob tem utemeljiti, s kakšnim namenom naj bi jo odprli: ali gre za pot do nove kočice, do neobiskovanega ali malo obiskanega vrha, do naravne znamenito-

sti in podobno. Hkrati s tem bi morali novi upravitelji dobiti pisna soglasja lastnikov, po parcelah katerih bo potekala taka pot, gozdne-ga gospodarstva ali lastnika, kjer bo šla taka pot, lovske družine, če ta pač ima v tem območju svoje lovske ali gojčitvene revirje, nara-vovarstvenikov in za visokogorska območja ali skozi zahtevne terenske oblike tudi mnenje al-pinistov in Gorske reševalne službe.

Tako pot je treba opisati na posebnem obrazcu, ki ga ima na voljo Komisija za pota pri PZS, in ga poslati tej komisiji, ki bo na svojih rednih sejah obravnavala poslano vlogo. Potem ko bo takšno traso morebiti prehodila in pregledala, bo pot nemara odobrila in jo vnesla v kartoteko planinskih poti.

(Obvestila PZS)

V KATERI KATASTRSKI OBČINI JE PLANINSKA KOČA?

KOCBEKOV DOM NA KOROŠICI NIMA PARCELE

GOJMIR MLAKAR

Planinsko društvo Celje se loteva večje adaptacije planinskega doma na Korošici. Za pridobitev potrebnega dovoljenja mora pristojnemu upravnemu organu občine Mozirje predložiti zahtevano dokumentacijo, med drugim tudi kopijo katastrskega načrta, iz katerega je razvidno, v kateri katastrski občini in na kateri parceli je postavljen planinski dom.

Na Geodetski upravi v Mozirju smo ugotovili, da planinski dom v katastrskem načrtu katastrske občine Podveža ni vrisan, da pa je evidentiran v evidenci hišnih števil (EHŠ), kjer je označen kot stavba z naslovom Podveža št. 47. Dom je vrisan na temeljnem topografskem načrtu merila 1:10.000 in njegovi povečavi v merilu 1:5.000, prav tako v pregledni karti občine Mozirje 1:50.000.

Iz omenjenih grafičnih prikazov je razvidno, da planinski dom leži ob meji katastrskih občin Podveža in Županje njive, ki je hkrati tudi meja občin Mozirje in Kamnik. Na temeljnem topografskem načrtu je dom vrisan ob meji na kamniški strani, na karti občine pa na mozirski. Opisana meja je bila določena z avstrijsko katastrsko izmero v prvi polovici 19. stoletja, ki je za to območje v veljavi tudi danes. Takrat določena meja je bila tudi meja med tedanjima avstrijskima deželama Kranjsko in Štajersko.

Poznavalci zemljiškokatastrskih meritev vedo, da so katastrsko izmero za avstrijski del monarhije vodili iz centrale na Dunaju, da pa je bila operativna enota za izvedbo posamezna dežela ali dve sosednji deželi. Tudi matematična osnova za izmero je bila taki delitvi prirejena,

Kocbekov dom na Korošici in Ojstrica v ozadju

kar velja tudi za izhodišče koordinatnega sistema. Za Kranjsko in Koroško je bil uporabljen koordinatni sistem z izhodiščem na Krímu, za Štajersko pa je bilo izhodišče koordinatnega sistema na hribu Schöckl severno od Gradca.

Meja, ki nas zanima, je bila tako določena v okviru dveh deželnih izmer, triangulacijska mreža, na katero je meritev vezana, pa prav tako izračunana v dveh koordinatnih sistemih.

Zaradi matematično premalo natančne opredelitve koordinatnih sistemov je pričakovati na robovih večje deformacije, ki bi se lahko odražale tudi na obravnavani meji. Potrebna bi bila usklajitev različnega poteka v naravi sicer iste meje, ki je posledica dvakratne med seboj neodvisne izmere.

Ta usklajitev ni bila opravljena, zato imamo na katastrskih načrtih dva različna zaris iste meje, ki se na območju Korošice močno razlikujeta. Od vrha Ojstrice na severu pa skoraj do Presedlaja na jugu (na dolžini 2,5 km) je prek 50 hektarov površine zemljišča, ki po zarisu obeh mej ni nikjer zajeto. Širina »špranje« pri domu na Korošici znaša prek 300 metrov, na najširšem delu pa približno 350 metrov.

Podrobnejša analiza poteka meje, ki je bila opravljena s pomanjšavo iz merila 1:2.880 za vsako katastrsko občino posebej in vklopitvijo obeh variant v temeljni topografski načrt merila 1:5.000, kaže veliko večjo verjetnost pravilnega poteka tiste meje, ki je bila dobljena z izmero katastrske občine Županje njive v okviru izmere dežele Kranjske, kot ga kaže potek meje, dobljene z izmero katastrske občine Podveža, ki je bila opravljena v okviru Schöcklovega koordinatnega sistema. Po prvi varianti poteka meja z vrha Ojstrice skoraj v ravni črti proti jugu na vrh Lučkega Dedca in dalje proti jugu z manjšimi lomi na Lučko Kopo in Konja. Druga varianta meje ima nelogične lome, poteka vzhodneje in deli ravnico pred domom na Korošici na dve polovici. Severno od Presedlaja se meji stakneta, nato pa zopet ločita, vendar odstopanje ni več tolikšno kot na Korošici.

Vzrokov za opisano nenatančnost poteka meje, ki se kaže v tolikšnem neskladju, je več. Poleg opisanih teoretičnih možnosti zaradi stika dveh koordinatnih sistemov lahko predvidevamo tudi subjektivne razloge, ki se kažejo v večji ali manjši splošni pedantnosti izvajalcev meritev, v odnosu izvajalcev do vrednosti zemljišča (ta ni terjala posebno natančne izmere), upoštevanja pa moramo tudi težavnost dela v planinskih predelih in mersko opremo, ki je bila tedaj v uporabi.

Zaradi vsega povedanega je na dlani, da je podobnih primerov v zemljiškem katastru še veliko; tudi pri praktičnem delu mnogokrat naletimo nanje. Potrebna bi bila celovita rešitev opisanih problemov, vendar jih rešujemo sporadično in parcialno, ko se pojavi konkreten problem, kot je na primer ta, ki smo ga opisali na začetku prispevka. Zašel bi v strokovne podrobnosti, če bi navajal kompleksne rešitve, o katerih razmišljam. Povedal bi le, kako po najbolj enostavni poti priti do parcele za Kocbekov dom na Korošici.

Ob ugotovitvi, da je za »sporno« območje meja katastrske občine Županje njive v svojem poteku logična in kot kaže tudi dovolj natančno

namesto komentarja

Prijazne markacije

Po gorskih in gričevnatih poteh hodijo vsakršni ljudje: taki, ki so se tokrat prvič odločili iti kamorkoli v naravo, pa čeprav gorsko, ljubitelji gozdov, travnikov in rož, prijatelji samote, planinci s srcem in dušo, ki upajo, da bodo na tej svoji poti našli kakšno sorodno dušo, transverzanci, ki od prvega do zadnjega koraka hrepenijo po žigu na vrhu gore ali v planinski koči, zbiralci vrhov, ki jim je pogled vseskozi uprt le navzgor, dirkači v tesno se prilegajočih oblačilih in s supergami na nogah, ki jih razen vzpona, kakršnegažekoli, ne zanima čisto nič drugega, veseljaki v pumparicah in z nahrbtnikom, iz katerega nujno gleda litrska steklenica, pa ne z limonado, gobarji s plastičnimi vrečkami, ki raziskujejo sredogorska lovišča, zeliščarji, ki so namenjeni le do prvega gorskega travnika, na katerem se bodo do sitega napasli, fotografi, ki oprezujejo po pravih kotih in svetlobah, da ne omenimo zmajarjev, jadralnih padalcev, športnih plezalcev, alpinistov in gorskih kolesarjev, ki so že skoraj posvojili nekatere hribe in vzpetine.

Ali lahko vsi ti gorski značaji živijo skupaj? Ali ne motijo drug drugega? Ali ne gredo drug drugemu na živce?

Za vse te in še za številne druge značaje je v gorskem svetu dovolj prostora, le obzirni bi morali biti drug do drugega in prijazni drug z drugim. Pa se srečata, na primer, planinec starega kova in dirkač, prvi pripravljen na kratek postanek in kratek klepet, drugi s pogledom zazrt v tla pred seboj — in skoraj zasovražita drug drugega, ker nista v istih hribih našla niti toliko skupnega, da bi si voščila dober dan.

Pa bi se lahko v hribih spet začeli pozdravljati in bi pokazali prijazen obraz, ko bi v gorski samoti srečali človeka, ki je zaverovan v isto lepo naravo. Prav prijazno bi bilo, če bi gorska pota spet postala nekoliko staromodno ljubezniva.

Morda celo najbolj obljudena, tudi triglavska, pa čeprav so včasih tako zatrpšana, da je na njih možen samo enosmerni promet. Nihče ne bo čisto nič hitreje prišel nikamor, ne gor ne dol, če bo hud na drugega, ki se mu je postavil na stezico. Toda če bosta popotnika prijazna drug do drugega, bo dan prijaznejši. Za oba in za vse druge okoli.

Marjan Raztresen

Na topografski karti 1:25.000 prikazano razhajanje meje

izmerjena, jo je prevzeti tudi v katastrski občini Podveča. Stara meja v tej katastrski občini naj se črta in s tem na načrtu spremeni oblika in velikost parcele, ki leži ob meji katastrske občine. Gre za parcelo 418/1 k. o. Podveča, ki bi na ta način povečala svojo površino za približno 54 hektarov, kar je navidez veliko, vendar pa je to le 4,3 odstotka površine omenjene parcele, saj je njena v katastru evidentirana površina 1265 hektarov.

Približno lego samega doma na parceli 418/1 v k. o. Podveča bi lahko dobili s prevzemom iz temeljnega topografskega načrta 1:5000, kar pa bi bilo premalo natančno. Dom bo treba zato na novo izmeriti z natančnostjo, ki jo terja merilo katastrskega načrta. Ob tej priložnosti pa bi bilo smotno določiti in izmeriti tudi zemljišče, ki funkcionalno sodi k domu. Potrebno bo za kasnejšo pridobitev lastninske ali kakšne druge stvarne pravice na njem.

ZAPLETI Z ZEMLJO — TUDI V GORAH — SO OD NEKDAJ

OKREŠELJ JE LAST PLANINCEV

ZORAN TRATNIK

Verjetno velika večina Slovencev pozna Okrešelj, ki leži na zgornjem delu Logarske doline. Ne vedo pa, da je Okrešelj s slapom Rinka last planinske organizacije. Že na ustanovnem občnem zboru Savinjske podružnice SPD (20. 8. 1893) so kot eno od prvih nalog načrtovali pridobitev planinske koče na Okrešlju. Tudi o nakupu parcele Okrešelj so začeli razmišljati zelo zgodaj (zapisnik podružničnega odbora 6. 10. 1900). Takratni lastnik Okrešlja je bila ljubljanska škofija, ki je imela sedež teh posestev v Marjingu gradu (Nazarje) oziroma v Gornjem gradu. Oskrbniki teh posestev in tudi ljubljanski škofje v prvih letih delovanja Savinjske podružnice SPD niso bili naklonjeni njenemu narodnობუდნიškemu delovanju in gradnji nove koče na Okrešlju (takrat je na Okrešlju že stala

koča DOEAV). Kljub temu je prvo svojo kočo zgradila Savinjska podružnica že leta 1908, medtem ko so pogajanja za nakup Okrešlja trajala vse do leta 1931, ko je bila podpisana pogodba o nakupu.

Sedanji Frischaufov dom, prenovljen v l. 1988—91

